

بسم الله الرحمن الرحيم

مجموعه مقالات اولین سمینار

بازسازی اقتصادی

جمهوری اسلامی ایران

انتشارات دانشگاه تربیت مدرس

دانشگاه تربیت مدرس

عنوان: مجموعه مقالات اولین سمینار بازسازی اقتصادی
ناشر: دانشگاه تربیت مدرس
تاریخ انتشار: بهار ۱۳۷۱
نوبت چاپ: اول

مقدمه

در مسأله بازسازی و سازندگی، من اطمینان دارم که شخصیت‌های رده بالای نظام و مسئولان محترم و بیز مردم وفادار و انقلابی کشورمان، چون گذشته هرگز قبول نمی‌کنند که نیل به این هدف به قیمت واستگی ایران اسلامی به شرق و غرب تمام شود. امام خمینی (س)

پیروزی انقلاب اسلامی و در پی آن استقامت حماسه آفرین مردم این مرز و بوم در مقابل تمامی ترندهای استکبار جهانی، از حصر اقتصادی تا جنگ تحمیلی هشت ساله، رسالتی بس سنگین را بر دوش یکایک مسئولان و برنامه‌ریزان کشور نهاده است. در این راستا و در جهت تحقق ندای ملکوتی منادی حق حضرت امام خمینی رضوان... تعالی علیه که حرکت بسوی سازندگی و ایجاد قسط و عدل را نوید می‌داده است، اندیشه برگزاری سمیناری در جهت تبیین و توجه مسائل اساسی بازسازی کشور و جنبه‌های مختلف آن، دانشگاه تربیت مدرس را بر آن داشت تا بعنوان عضوی از خانواده دانشگاهیان به حداقل وظیفه خود عمل کند. بدین منظور برگزاری «اولین سمینار بازسازی اقتصادی جمهوری اسلامی ایران» را با اهداف ذیل در دستور کار خود قرار داد:

- ۱ - شناخت امکانات کشور جهت تنظیم برنامه و سیاست‌های بازسازی
 - ۲ - فعال کردن هر چه بیشتر نیروهای دانشگاهی و بروز خلاقیتها در زمینه مورد نظر
 - ۳ - ایجاد یک رابطه مستحکم و مستمر بین مدیران و مسئولین کشور از یکسو و اساتید، صاحب‌نظران و محققین علم اقتصاد از سوی دیگر
 - ۴ - فراهم آوردن شرایط و امکانات لازم برای طرح نظرات و پیشنهادهای علمی و عملی کلیه صاحب‌نظران، دانشگاهیان، متخصصان و کارشناسان در زمینه بازسازی
 - ۵ - ایجاد یک پشتوانه علمی قوی برای تعیین استراتژی توسعه ایران
- بیاری خداوند سبحان، استقبال بسیار خوب دانشگاهیان و کارشناسان دستگاههای اجرایی همچنین همزمانی برگزاری سمینار با طرح برنامه پنجساله اول دولت جمهوری اسلامی، دست اندرکاران اجرای این سمینار را بر آن داشت تا با قلبی امیدوار و قدمهایی استوار حرکت کرده و با همت و تلاش همه همکاران با ارائه ۳۵ مقاله از مجموعه ۱۸۲ مقاله ارسالی، با موفقیت به
- (الف)

برگزاری اولین سمینار بازسازی اقتصادی نائل آیند.

در این رابطه ارائه خلاصه‌ای از فعالیتها که در قالب دبیرخانه و پنج کمیته درگروه اقتصاد تربیت مدرس انجام گرفت خالی از لطف نخواهد بود:

در آغاز دبیرخانه سمینار پس از ۳۸۵۰ مورد مکاتبه با حدود ۹۵۰ نفر از اساتید و صاحب نظران و کارشناسان اقتصاد دانشگاهها، ارگانهای اجرایی، شرکتها و مؤسسات اقتصادی و حوزه‌های علمی و سفارش آگهی در رسانه‌های گروهی موفق گردید مجموعاً ۶۵۳ پاسخ مثبت دریافت دارد. بعد از پایان مهلت اولیه ۲۰۸ مقاله به دبیرخانه رسید که ۲۹٪ آنها از طرف اعضاء هیأت علمی دانشگاهها، ۴۷٪ از طرف کارشناسان دستگاههای اجرایی، ۴٪ روحانیون اعضاء هیئت علمی و بقیه از طرف افراد متفرقه ارسال شده بود.

پس از آن مقالات در کمیته‌های علمی متشکل از ۳۴ نفر از اساتید دانشگاهها و کارشناسان ارشد ارگانهای اجرایی، براساس موضوعات دهگانه پیشنهادی سمینار، مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت و در پایان تعداد ۳۵ مقاله جهت ارائه در سمینار و ۳۵ مقاله جهت چاپ در کتاب مجموعه مقالات سمینار انتخاب گردید که به تفکیک موضوعات دهگانه و جدول شماره ۱ ارائه گردیده است.

مقالات انتخابی طی نه نشست متوالی و در مدت ۳ روز ارائه شده و علاوه بر آن تعدادی از مسئولین کشور در مورد مسائل بازسازی به ایراد سخنرانی پرداختند.

لازم به یاد آوری است به دنبال برگزاری موفق اولین سمینار بازسازی اقتصادی و در جهت تداوم این حرکت به حول و قوه الهی دانشگاه تربیت مدرس با همت اساتید و دانشجویان گروه اقتصاد و با پیگیری مستمر موفق گردید، موسسه تحقیقات اقتصادی دانشگاه را ایجاد و در جهت تحقق اهداف سمینار و انجام تحقیقات اساسی ادامه این حرکت را میسر سازد. در این رابطه مجموعه حاضر که شامل هفتاد مقاله برگزیده است، گرچه به عللی با تأخیر آماده و ارائه گردیده است، حاصل تلاشهای این مرکز بوده که امید است مورد بهره‌برداری و استفاده علاقه‌مندان، دانشجویان و دانش پژوهان عزیز قرار گیرد.

لازم می‌دانیم از کلیه اساتید، دانشجو، بان دور، دکتری، کارشناسی ارشد و کارکنان و دست‌اندرکاران گروه اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس که با تلاش و همکاری شایسته و زری خود انجام این مهم را ممکن ساختند و اعضاء محترم کمیته علمی سمینار که با دقت و توجهی خاص مقالات را مورد مطالعه و ارزیابی قرار دادند، همچنین مسئولین ارگانهای اجرایی کشور که در برگزاری سمینار با همکاری‌های مادی و معنوی خود ما را پشتیبانی نمودند و نیز

(ب)

واحد
سمیه
جدو
ردی
۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱

واحدهای مختلف دانشگاه بویژه معاونت محترم پژوهش دانشگاه که در تمام مراحل برگزاری
 سمینار با راهنماییهای خویش برگزارکنندگان را بهره مند ساختند، تشکر و تقدیر نمائیم.

والسلام

دبیرخانه سمینار

جدول شماره ۱- مقالات دریافت شده به تفکیک موضوعات دهگانه سمینار

ردیف	موضوع	ارائه	چاپ	اولویت سوم	اولویت چهارم	جمع
۱	تجارب سایر کشورها	۴	۳	۳	-	۱
۲	سرمایه و تکنولوژی	۲	۱	۴	-	۷
۳	سازمان و تشکیلات و مدیریت	۱	۲	۸	۱	۱۲
۴	نیروی انسانی و آموزش	۴	۶	۱۸	۳	۳۱
۵	سیاستهای پولی و مالی	۳	-	۴	-	۷
۶	برنامه ریزی ملی و منطقه‌ای	-	۲	۴	۲	۸
۷	نفت و صادرات غیر نفتی	۵	۵	۴	۱	۱۵
۸	سیاستهای تجاری و بین المللی	-	-	۳	-	۳
۹	سیاستهای خود اتکایی در کشاورزی و صنعت	۶	۶	۱۸	۲	۳۲
۱۰	استراتژی‌های توسعه اقتصادی مناسب برای ایران	۸	۴	۱۲	۲	۲۶
۱۱	موضوعات متفرقه	-	۶	۲۱	۲	۳۱
	جمع	۲۵	۳۵	۹۹	۱۳	۱۸۲

اعضاء هیئت اجرایی اولین سیمینار بازسازی اقتصادی جمهوری اسلامی ایران

۱- آقای دکتر سعید سمنانیان معاون پژوهشی دانشگاه تربیت مدرس

رئیس هیأت اجرایی

۲- آقای دکتر پرویز داودی مسئول گروه اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس

دبیر سیمینار

۳- آقای دکتر اکبر کمپجانی عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

مسئول کمیته علمی

۴- آقای دکتر ابراهیم حسینی نسب عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس

مسئول کمیته دعوت از اساتید خارجی

۵- آقای علی قنبری دانشجوی دوره دکتری دانشگاه تربیت مدرس

مسئول کمیته ارتباط با دستگاههای اجرایی

۶- آقای سید محمدحسن مصطفوی دانشجوی دانشگاه تربیت مدرس

مسئول کمیته تبلیغات و انتشارات

۷- آقای محمد ناصریان مدیرکل امور عمومی دانشگاه تربیت مدرس

مسئول کمیته مالی و تدارکات

۸- آقای عباس عساری دانشجوی دانشگاه تربیت مدرس

مسئول دبیرخانه سیمینار

اعضاء هیئت علمی اولین سمینار بازسازی اقتصادی جمهوری اسلامی ایران

- ۱- آقا دکتر حمید ابریشمی
 - ۲- آقای دکتر مجید احمدیان
 - ۳- آقای مهدی تکیه
 - ۴- آقای دکتر ابراهیم حسینی نسب
 - ۵- آقای دکتر منصور خلیلی عراقی
 - ۶- آقای دکتر غلامحسین خسروشاهی
 - ۷- آقای دکتر پرویز داودی
 - ۸- آقای بهروز دری
 - ۹- آقای دکتر علی رضائیان
 - ۱۰- آقای حسن سبحانی
 - ۱۱- آقای محمد ستاری فر
 - ۱۲- آقای دکتر محمدرضا شریف آزاده
 - ۱۳- آقای دکتر عباس عرب مازار
 - ۱۴- آقای دکتر حسین عظیمی
 - ۱۵- آقای دکتر علی فرهنگی
 - ۱۶- آقای دکتر مرتضی قره باغیان
 - ۱۷- آقای دکتر محمدرضا قنبری
 - ۱۸- آقای دکتر اکبر کمیجانی
 - ۱۹- آقای سعید مشیری
 - ۲۰- حجة الاسلام والمسلمین غلامرضا مصباحی
 - ۲۱- آقای دکتر محمدقلی موسی نژاد
 - ۲۲- آقای دکتر سیدمحمد سعید نوری نائینی
 - ۲۳- حجة الاسلام والمسلمین حسن نظری
 - ۲۴- آیت ا... سید محمود هاشمی
- عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
 - عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
 - عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی
 - عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس
 - عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
 - کارشناس ارشد وزارت اقتصاد و دارائی
 - عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی
 - عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس
 - عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
 - عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
 - عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی
 - عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی
 - عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی
 - کارشناس ارشد سازمان برنامه و بودجه
 - عضو هیئت علمی دانشگاه تهران
 - کارشناس ارشد وزارت نفت
 - عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی
 - عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
 - عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی
 - دفتر همکاری حوزه و دانشگاه
 - عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس
 - عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی
 - از روحانیون صاحب نظر در اقتصاد
 - مدرس حوزه علمیه قم

فهرست مقالات

۱. تجارب سایر کشورها

۱. * سیاستهای اقتصادی کشورهای درگیر جنگ جهانی دوم: شوروی
دکتر مطالعات استراتژیک سپاه پاسداران
۳-۲۶
۲. * بازسازی اقتصاد آلمان غربی پس از جنگ جهانی دوم و تحلیل مبانی آن
دکتر هادی صمدی
۲۷-۵۴
۳. بازسازی ساختار اقتصادی ژاپن پس از جنگ
بیژن لطیف
۵۵-۷۲
۴. تجربیات ژاپن در بازسازی و رشد بعد از جنگ
دکتر میدحسین عادل
۷۳-۹۲
۵. تجربه های اقتصادی از کشور آلمان غربی
دکتر محمود مکی زاده
۹۳-۱۰۳
۶. تصویر کلی بازسازی و توسعه در اقتصاد آلمان فدرال
دکتر علی اکبر نیکو اقبال
۱۰۳-۱۲۴

۲. سرمایه و تکنولوژی

۱. کدام تکنولوژی مناسب شرایط بازسازی است؟
دکتر محمدعلی شفیعا
۱۲۷-۱۴۲
۲. رشد و گسترش تکنولوژی در کشورهای رونه توسعه و ایران
محمد جواد ناطق
۱۴۳-۱۶۶
۳. نقش تکنولوژی و اقتصاد مردمی در بازسازی و توسعه اقتصادی
محمد نوروزی
۱۶۷-۱۷۸

* مقاله هایی که با علامت * مشخص شده اند، توسط نویسندگان آن در جلسات سمینار ارائه شده است و بقیه مقاله ها صرفاً جهت چاپ و تکثیر انتخاب شده اند.

۳. سازمان و تشکیلات و مدیریت

۱. * سازماندهی به شیوه واحدهای خودکفا، مشکلات و مسائل اجرایی آن در صنایع
۱۸۱-۱۹۶
دکتر نسرین جزینی
۲. نظامهای اطلاعاتی و کنترلی در اجرای پروژهها
۱۹۷-۲۱۲
دسول دسولی قاضی کلایه
۳. بازسازی نظام اداری و مدیریت کشور در جهت بازسازی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران
۲۱۳-۲۲۸
عباس دنجبر کلهرودی
۴. نیروی انسانی و آموزش
۱. * جمعیت و نیروی انسانی
۲۳۱-۲۴۴
دکتر امیر آشفته تهرانی
۲. * پیامدهای رشد فزاینده جمعیت بر اشتغال میتوا باقریان
۲۴۵-۲۶۴
۳. * بازسازی و تحولات جمعیتی در مناطق جنگ زده
۲۶۵-۲۹۰
دکتر مجید جمشیدی
۴. * تنگناهای توسعه آموزش عالی در ایران
۲۹۱-۳۱۴
سعید مشیری
۵. نقش نیروی انسانی و آموزش
۳۱۵-۳۳۰
سید حسن امیری
۶. تأمین نیروی انسانی در بخش آموزش عالی برنامه پنج ساله و ابعاد فرهنگی آن
۳۳۱-۳۴۰
علی محمد حاضری
۷. بررسی و تجزیه و تحلیل بین المللی آموزش عالی در ارتباط با برنامه پنج ساله
۳۴۱-۳۵۶
محمد رضا حمیدی زاده
۸. بازسازی کشور و بازنگری سیستم آموزش
۳۵۷-۳۸۲
دکتر علی اکبر عرب ماذا
۹. افت تحصیلی و برخی از راههای مقابله با آن
۳۸۳-۴۰۰

دکتر اسکندر فتحی آذر

۱۰. سیاستگذاری تحقیقاتی، بر مبنای کلان برنامه توسعه و

الگوی رشد اقتصادی ایران

۴۰۱-۴۱۸

۵. سیاستهای پولی و مالی

۱. * استراتژی بازسازی اقتصادی و ضرورت بازنگری در نظام مالیاتی کشور

۴۲۱-۴۴۶

دکتر علی اکبر عرب‌مازاد

۲. * سیاستهای پولی در دوران بازسازی، مسائل و مشکلات آن

۴۴۷-۴۵۸

دکتر علی ماجدی

۶. برنامه‌ریزی ملی و منطقه‌ای

۱. نقش برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای در بازسازی اقتصادی کشور

۴۶۱-۴۷۴

دکتر محسن ابراهیمی

۲. بررسی تغییرات ساختارهای اقتصادی و اجتماعی در جامعه

۴۷۵-۴۹۴

روستایی سیستان

میامک زندرضوی

۷. نفت و صادرات غیرنفتی

۱. * گفتاری بر چگونگی افزایش صادرات غیرنفتی ایران

۴۹۷-۵۲۶

دکتر بهمن آرمان

۲. * استراتژی تعیین قیمت نفت برای کشورهای صادرکننده نفت

۵۲۷-۵۵۰

دکتر مجید احمدیان

۳. * ثبات صادرات ایران و نقش آن در بازسازی اقتصادی

۵۵۱-۵۵۸

دکتر زهرا افشاری

۴. * سیاست خوداتکایی در صادرات غیرنفتی منطقه‌ای، استراتژی

۵۵۹-۶۰۰

توسعه صنعت قالی بانی

دکتر حسین پیراسته

۵. * بررسی تاریخی و اجامی از به‌کارگیری سیاست جانشین واردات

۶۰۱-۶۳۰

در ایران بین سالهای ۱۳۴۳ الی ۱۳۵۷

- دکتر مرتضی قره باغیان
۶. نفت و بررسی میزان وابستگی واردات کالاهای مختلف به درآمد نفت ایران
۶۳۱-۶۶۲
- دکتر مطالعات استراتژیک سپاه پاسداران
۷. تحلیل کاربردی و سنجی در زمینه تأثیرهای شوکهای برونری بر رشد کشورهای در حال توسعه صادرکننده نفت
۶۶۳-۶۸۰
- دکتر علیرضا رحیمی پردجودی
۸. توسعه صادرات محصولات کشاورزی و مواد غذایی به کشورهای حوزه جنوبی خلیج فارس
۶۸۱-۷۰۰
- سید علی علوی
۹. معادن فلزی، پستوانه مناسبی برای گسترش بازرگانی خارجی و غیرنفتی ایران
۷۰۱-۷۲۸
- مهندس گوئل کهن
۱۰. بررسی کمی-میزیت نسبی در کالاهای صادراتی کشور سعید مقاری
۷۲۹-۷۴۴
۸. سیاستهای خوداتکایی در کشاورزی و صنعت
۱. توسعه و بهره‌برداری مطلوب از منابع آب کشور
۷۴۷-۷۶۲
- دکتر غلامرضا سلطانی
۲. عشایر و بازاریابی اقتصادی کشور
۷۶۳-۷۸۰
- علی قنبری
۳. بررسی تفضیلی طرح راه‌آهن اصفهان- شیراز- بوشهر
۷۸۱-۷۹۶
- مهندس محمد کبگانی
۴. بازاریابی کشاورزی در راستای خودکفایی و توسعه اقتصادی کشور
۷۹۷-۸۱۲
- دکتر محمدقلی موسی‌نژاد
۵. نوسازی بخش کشاورزی در اقتصاد ایران: انتخاب مسیر مطلوب و افزایش کارآیی
۸۱۵-۸۲۶
- دکتر بهاء‌الدین نجفی
۶. * بازاریابی صنایع جمهوری اسلامی ایران در راستای بازاریابی

- اقتصادی کشور
۸۲۷-۸۴۴
میدمصطفی هاشمی
۷. شاخصهای بهره‌وری و سیاستهای خوداتکایی در بخش صنعت
۸۴۵-۸۶۸
کریم آذربایجانی
۸. اصول نظری الگویی از مدارهای منظومه توسعه مکانیزاسیون کشاورزی
۸۶۹-۸۸۶
دکتر هوشنگ ابروانی
۹. نقش انرژی الکتریکی و سرمایه‌گذاری در صنایع مربوطه
در بازسازی اقتصادی
۸۸۷-۹۰۲
دکتر حسین بهمنیار
۱۰. تعادل توسعه اقتصادی و توسعه منابع تولید انرژی الکتریکی
محمد رضا خانیکی
۹۰۳-۹۱۰
۱۱. نقش صنعت برق در توسعه اقتصادی و بازسازی با توجه به
تنگناهای آن در ایران
فرخ شفیعی
۹۱۱-۹۳۰
۱۲. تأثیر حمل و نقل بر رشد و توسعه اقتصادی کشورها
عباس غلامرضایی
۹۳۱-۹۶۴
۹. استراتژیهای توسعه اقتصادی مناسب با ایران
- *۱. بازسازی و توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی کشور را
چگونه آغاز کنیم
دکتر عباس ذالی
۹۶۷-۹۸۶
- *۲. اصول ثابت توسعه
دکتر محمود مریع‌القم
۹۸۷-۹۹۶
- *۳. چگونگی دستیابی مسلمانان صدر اسلام به استقلال اقتصادی
دکتر کاظم صدر
۹۹۷-۱۰۱۲
- *۴. مسائل اساسی در توسعه و بازسازی اقتصاد کشور
دکتر حسین عظیمی
۱۰۱۳-۱۰۴۲
- *۵. محور بازسازی اقتصادی یا نقطه شروع توسعه اقتصادی
جمهوری اسلامی ایران
حجة الاسلام والمسلمین غلامرضا مصباحی
۱۰۴۳-۱۰۶۸

۶. * تفکر و برنامه استقلالی، پیش شرط اساسی موفقیت
برنامه توسعه و بازاریابی
۱۰۶۹-۱۰۹۲
علیرضا ناصری و فرهاد مومنی
۷. * درآمدی بر شناخت استراتژیهای توسعه
دکتر سیدمحمد سعید نوری نائینی
۱۰۹۳-۱۱۲۲
۸. خطوط اساسی و نقطه نظرهای درمورد بازاریابی اقتصادی کشور
بانک صنعت و معدن
۱۱۲۳-۱۱۳۰
۹. طرحی در باب استراتژی توسعه اقتصادی کشور
حسین داغفر
۱۱۳۱-۱۱۵۸
۱۰. الگوی رشد و توسعه اقتصادی ایران براساس اسلام
حجة الاسلام مهدی ذندوکیلی
۱۱۵۹-۱۱۷۶
۱۰. متفرقه
۱. استفاده از ساختار ماتریس یا خزنه‌ای در بازاریابی
دکتر سیدمهدی الوانی
۱۱۷۹-۱۱۹۰
۲. روان‌شناسی جامعه در حال بازاریابی
محمد ناصر بی‌ریا و محمدجواد زارعان
۱۱۹۱-۱۲۱۰
۳. رشد معضلات فرهنگی-سیاسی-اعتقادی در به‌کارگیری
شیوه‌های رایج اقتصادی در ایران
حسن بنیانیان
۱۲۱۱-۱۲۲۶
۴. بازاریابی فرهنگی و تأثیر همه‌جانبه آن در بازاریابی اقتصادی
حجج اسلام دعائی و میرباقری
۱۲۲۷-۱۲۴۶
۵. بررسی وضع مسکن و پیش‌بینی مسکن مورد نیاز در آینده
علی حاج‌ملك زنجانی
۱۲۴۷-۱۲۶۰
۶. بازاریابی روانی
سیدحسین ناطق‌الاسلام
۱۲۶۱-۲۲۶۸
۷. سیاستهای اقتصادی در نظام داریبی ایران
مسعود هاشمیان اصفهانی
۱۲۶۹-۱۲۹۷